

MAIN
*Multilingual Assessment Instrument
for Narratives*

N. Gagarina, D. Klop, S. Kunnari,
K. Tantale, T. Välimaa,
U. Bohnacker & J. Walters

Irish (Gaeilge)

Translated and adapted by
Mary-Pat O’Malley, Stephanie Brennan,
Marion Mullin, Cormac Ó Loideáin, &
Stanislava Antonijevic

(based on the revised version in English)

© ZAS Papers in Linguistics 64 (2020)

How to cite this version:

O’Malley, M.P. & Antonijevic, S. (2020). Adapting MAIN to Irish (Gaeilge). *ZAS Papers in Linguistics*, 64, 127–138 (see this paper for more information about the Irish (Gaeilge) version).

Gagarina, N., Klop, D., Kunnari, S., Tantale, K., Välimaa, T., Bohnacker, U. & Walters, J. (2019). MAIN: Multilingual Assessment Instrument for Narratives - Revised. Materials for use. *ZAS Papers in Linguistics*, 63. Irish (Gaeilge) version. Translated and adapted by O’Malley, M.P., Brennan, S., Mullin, M., Ó Loideáin, C., & Antonijevic, S.

MAIN: Irish

MAIN: Gaeilge (Irish)

Mary-Pat O'Malley, Stephanie Brennan, Marion Mullin, Cormac Ó Loideáin, & Stanislava Antonijevic.

The Multilingual Assessment Instrument for Narratives (MAIN) was designed in 2012 in order to assess narrative skills in children who acquire one or more languages from birth or from early age. MAIN has been developed primarily for children from approximately 3 to 10 years; recent work has found that it can also be used with older children, adolescents and adults. Its design allows for the assessment of comprehension and production of narratives in several languages in the same child and in different elicitation modes: Model Story, Retelling, and Telling. The 2012 version was developed on the basis of extensive piloting with more than 500 monolingual and bilingual children aged 3 to 10, for 15 different languages and language combinations.

In 2019, the English version was revised on the basis of over 2,500 transcribed MAIN narratives as well as ca 24,000 responses to MAIN comprehension questions, collected from around 700 monolingual and bilingual children in Germany, Russia and Sweden between 2013–2019. The present Irish language version is based on this latest 2019 English version.

MAIN contains four parallel stories, each with a carefully designed six-picture sequence based on a multidimensional model of story organization. The stories are controlled for cognitive and linguistic complexity, parallelism in macrostructure and microstructure, as well as for cultural appropriateness and robustness.

Even though MAIN has not been normed yet, its standardised procedures can be used for evaluation, intervention and research purposes. For more detailed information on how to use MAIN, please see the chapter "*Background on MAIN – Revised, how to use it and adapt it to other languages*" (written in English) in *ZAS Papers in Linguistics* 63 (2019, pp. iv-xii) which can be accessed via <https://zaspil.leibniz-zas.de/issue/view/53>.

This document contains:

- Guidelines for assessment
- Protocols, Scoring Sheets for *Cat, Dog, Baby Birds, Baby Goats*
- Background questions
- Story scripts

Guidelines for Assessment

MAIN is intended primarily for children from approximately 3 to 10 years, but can also be used with older children, adolescents and adults. MAIN assesses both comprehension and production of narratives. It also allows for different elicitation modes: Model Story, Retelling, Telling. The choice of elicitation procedure (e.g. model story/retelling followed by telling, or telling only) depends on the goals and needs for assessment. (Examiners can use their own discretion.)

The MAIN design allows for the assessment of several languages in the same child. Either language can be assessed first. For bilingual children, the testing interval between the two languages should ideally be 4 to 7 days, in order to minimise cross-language influence as well as training and carry-over effects. Ideally, the child should not be assessed by the same person in both languages, in order to promote a monolingual context and to discourage code switching.

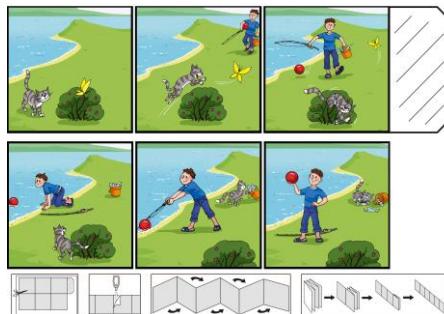
Materials

- 4 picture sequences: *Baby Birds*, *Baby Goats*, *Cat* and *Dog* (three copies of each story (colour printouts), each copy in a separate envelope: 12 separate envelopes in total)
- 4 story scripts/stimulus texts: *Baby Birds*, *Baby Goats*, *Cat* and *Dog*
- Recording equipment (audio or video)
- Scoring protocols for macrostructure analysis, internal state terms and comprehension questions
- Background questions (parental questionnaire)

Instructions

How to prepare the materials

1. To download the pictures, visit www.leibniz-zas.de/en/service-transfer/main
2. Print each PDF file (i.e. each picture sequence/story) three times, in colour on a good quality printer on white A4 paper, each picture in size 9X9 cm.
3. Number the pictures (1-6) at the back.
4. Cut out the two rows of pictures.
5. Paste the pictures together into a 6-picture strip as illustrated below and fold them twice (pic 1, pic 2, fold, pic 3, pic 4, fold, pic 5, pic 6).
Note: Do not cut out and use the small pictures from the how-to-fold instructions.

6. Put each picture strip/sequence (6 pictures) into a separate envelope, marked by colour or some other distinguishing mark (e.g. dots) to identify the story.

How to conduct the assessment

- Make sure that you have thoroughly familiarized yourself with the story protocols and the instructions.
- Prepare the audio/video equipment for recording the session. Start recording before the warming-up phase. Make sure that you record the entire session, including the child's answers to the comprehension questions
- The warming-up phase should be based on your previous experience and cultural environment. While talking with the child, establish rapport and ask some questions to ensure that the child is able to understand simple wh-questions. Ask for example: “Cé hé/hí an cara is fearr atá agat? Cén clár is fearr leat ar an teilifís? “An maith leat scéalta a insint? An maith leat bheith ag éisteacht le scéalta?”
- Make sure that the three envelopes containing the same picture sequence are on the table before assessment begins. (The purpose of this presentation format is for the child to think that the examiner does not know which story is in the envelope s/he has chosen, thus controlling for the effect of shared knowledge during the presentation of the picture sequences.)
- Administer the assessment according to the instructions in the story protocol(s). Please adhere to the recommendations for prompts (see also the prompts below).
- Additional information about the presentation of the pictures: During the experiment you should sit opposite the child so that the child can hold the pictures facing towards him/her, but away from you. When the child takes the pictures out, tell him/her to unfold the pictures and to look at the whole story starting from the first picture and say: “Féach ar na pictiúir ach ná taispeáin domsa iad. Caithfidh TUSA amháin an scéal a fheiceáil.” (If the child cannot hold and unfold the pictures him/herself, you may hold the pictures instead, facing away from you and towards the child.)
- When the child is ready to tell the story, help him/her to fold the pictures into 3 parts again. You can direct the folding process without looking at the pictures while the child is still holding them. Instruct the child to start telling the story whilst looking at the first two pictures. When he/she has finished looking at pictures 1 and 2, direct the unfolding of the next two pictures (pictures 1–4 will be unfolded now). When the child has finished, direct the unfolding of the next two pictures so that the whole story is now unfolded.
- When the child has finished telling/retelling the story, introduce the comprehension questions by saying “Anois, táim chun roinnt ceisteanna a chur ort faoin scéal.” When asking the comprehension questions, keep the picture sequences unfolded and fully visible to both child and experimenter on the table.
- After the session is finished, transcribe the narrative(s) and score the child's production and comprehension on the scoring sheets.
- **Remember:** The list of options in the scoring sheet is not exhaustive. Credit is given when a macrostructure component (Goal, Attempt, Outcome, Internal State term) is expressed by any appropriate wording. Consult the manual for guidance.

Prompts

1. Don't start the story for the child, encourage the child to tell the story by him/herself by saying: “Inis dom an scéal” (point to picture).
2. Give prompts only after waiting at least 10 seconds and only when it appears that the child is not going to say anything. Only then should the child be prompted, first by saying, “Ceart go leor”, “Bhuel”, “Do shealsa”. Please be VERY careful with the prompts in order to avoid differences between research groups, i.e. experimenter effects. Wait up to approx. 10 seconds; if the child is still silent, prompt by saying: “Inis dom céard atá ag tarlú/ar siúl”. If the child is silent in the middle of the story, encourage her/him to continue and tell you more: “Aon rud eile?” “Lean ort”, “Inis dom níos mó”, “Fan go bhfeicfimid céard eile a tharlaíonn sa scéal?”.

3. It does not matter how the child refers to the protagonists during the narration; do not correct the child. If the child cannot find the word for an action, protagonist, etc. and seems to be stuck or asks for help, encourage her/him by saying “*Is féidir leat aon rud a thabhairt air*”, “*Céard a thabharfá air?*”.
4. Refrain from asking questions such as:
  - a) “*Cad atá á dhéanamh aige anseo?*”, “*Cé atá ag rith?*”
  - b) “*Cad é sin?*”, “*Cad/cé a fheiceann tú sa phictiúr?*”
 (in order not to disrupt or influence the child's narration, to discourage the use of incomplete sentences and to avoid deictic references).
5. If the child starts telling a story from his/her own experiences, e.g. “*Chonaic mé éan cosúil leis seo ar maidin*” or “*Rachaidh mé le mo mhamaí go dtí an t-oillmhargadh tar éis na scoile ....*”, give the child some time to talk about his/her own experience and then gently ask to tell the story in the pictures. (Exclude this irrelevant part of the narration from the analysis.)
6. Based on your previous experience and cultural environment, you may want to give a word of encouragement, e.g. “*Go maith*” “*Go breá*”, after each pair of pictures (and before unfolding the next pair). (This will also help the transcriber/coder assign utterances to a specific picture pair.) Don't do this however if you feel that it disrupts the child's narrative and train of thought.

How (not) to compare results between stories

- When testing a bilingual child in two languages, avoid using the Cat and/or Dog story for one language and the Baby Birds and/or Baby Goats story for another language.
- Also avoid using the Cat and/or Dog stories at one testing point and comparing them with Baby Birds and/or Baby Goats at another testing point.
- Why? The MAIN stories cannot straightforwardly be compared in every way. As recent results have shown, there are some nuances for which the four stories differ, especially with regard to the comprehension questions. Baby Birds and Baby Goats are roughly parallel; Cat and Dog are also parallel but differ from Baby Birds and Baby Goats in some respects, e.g. plotline, number of characters and some of the comprehension questions.

Therefore make sure that you are not comparing apples with pears.

- When testing groups of children with MAIN, make sure that you use appropriate counterbalancing procedures, in order to minimise effects of story and/or effects of elicitation mode (retelling, model story, telling).

Counterbalancing procedures for research purposes

The order of presentation should be counterbalanced with regard to language and story (Cat/Dog – (primarily) Model Story/Retelling and Baby Birds/Baby Goats – (primarily) Telling). Use the following counterbalancing procedure (if only one language is tested, then use the randomisation procedure for children either number 1, 2, 5 and 6 or number 3, 4, 7 and 8):

Child number	Lang.	Model Story/ Retelling	Telling	Lang.	Model Story/ Retelling	Telling
1	L1	Cat	Baby Birds	L2	Dog	Baby Goats
2	L1	Cat	Baby Goats	L2	Dog	Baby Birds
3	L2	Cat	Baby Goats	L1	Dog	Baby Birds
4	L2	Cat	Baby Birds	L1	Dog	Baby Goats
5	L1	Dog	Baby Birds	L2	Cat	Baby Goats
6	L1	Dog	Baby Goats	L2	Cat	Baby Birds
7	L2	Dog	Baby Goats	L1	Cat	Baby Birds
8	L2	Dog	Baby Birds	L1	Cat	Baby Goats

Note that the results for different stories and for elicitation modes cannot straightforwardly be compared (see above).

Protocol for Cat

Telling / Retelling / Model story

Name of child: _____

Date of birth: _____

Date of testing: _____

Age of testing (in months): _____

Gender: _____

Name of examiner: _____

Exposure to L2 (in months): _____

Kindergarten entry date: _____

Name of kindergarten: _____

Be sure that all the envelopes are on the table before testing begins. Prepare the audio recorder in order to record the session. Begin recording before warming up.

Warming-up

Ask for example: “Cé hé/hí an cara is fearr atá agat?” “Cén clár is fearr leat ar an teilifís?” “An maith leat scéalta a insint?” “An maith leat bheith ag éisteacht le scéalta?”

Instructions

Instructions for Telling

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus ansin is féidir leat scéal a insint dom.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, *féach ar an scéal uilig. An bhuil tú réidh?*

Unfold the first 2 pictures. Say to the child: *Anois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal. Féach ar na pictiúir agus déan do dhícheall chun an scéal is fearr a insint.* Allowable prompt if the child is reluctant to begin: “*Inis dom an scéal*” (point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are visible). Repeat the process until the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: “*Aon rud eile?”, “Lean ort”, “Inis dom níos mó”.* “*Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal*”. If the child stops talking without indicating that he/she has finished, say: “*Inis dom nuair atá tú críochnaithe*”.

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for Retelling

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, *féach ar an scéal uilig. An bhuil tú réidh? Inseoidh mé an scéal duit agus ansin is féidir leat an scéal a insint domsa arís.*

Unfold picture 1 and 2. *Tosaíonn an scéal anseo*: (point to picture 1).

Lá amháin, bhí cat spraíúil ann a chonaic féileacán buí ina shuí ar thor. Léim sé amach mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil air. Idir an dá linn, bhí buachaill gealgháireach ag teacht ar ais ó bheith ag iascaireacht le buicéad agus liathróid ina lámha aige. D'fhéach sé ar an gcat ag dul i ndiaidh an fhéileacáin.

Unfold picture 3 and 4 (so that all pictures from 1 to 4 are now visible).

D'eitil an féileacán leis go tapa agus thit an cat isteach sa tor. Ghortaigh sé é féin agus bhí an-fhearg air. Baineadh geit as an mbuachaill agus thit an liathróid amach as a lámh. Nuair a chonaic sé a liathróid ag rolladh isteach san uisce, lig sé béis as, ag rá: “Ó, ná habair, seo léi mo liathróid.” Bhí brón air agus bhí sé ag iarraidh a liathróid a fháil ar ais. Idir an dá linn, thug an cat buicéad an bhuachalla faoi deara agus chuimhnigh sé air féin: “Tá mise ag iarraidh iasc a sciobadh”.

Unfold picture 5 and 6 (so that all pictures from 1 to 6 are now visible).

Ag an am céanna, thosaigh an buachaill ag tarraingt a liathróide amach as an uisce lena shlat iascaigh. Níor thug sé faoi deara go raibh an cat tar éis a iasc a sciobadh. Ar deireadh, bhí an cat an-sásta leis féin iasc chomh blasta a ithe agus bhí áthas ar an mbuachaill a liathróid a fháil ar ais.

Agus sin deireadh an scéil.

Unfold the pictures so that the first 2 pictures are visible to the child only. Say to the child: “*Anois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal. Féach ar na pictiúir agus déan iarracht an scéal is fearr ar féidir leat a insint*”. Allowable prompt if the child is reluctant to begin: “*Inis dom an scéal*”. (Point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are now visible). Repeat the process until you have reached the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: “*Aon rud eile?*”, “*Lean ort*”, “*Inis dom níos mó*”, “*Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal*”. If the child stops talking without indicating that he/she has finished, ask: “*Inis dom nuair atá tú críochnaithe*”.

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for Model Story

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh? *Inseoidh mé an scéal duit agus ansin cuirfidh mé roinnt ceisteanna ort.*

Unfold picture 1 and 2. *Tosaíonn an scéal anseo*: (point to picture 1).

Lá amháin, bhí cat spraíúil ann a chonaic féileacán buí ina shuí ar thor. Léim sé amach mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil air. Idir an dá linn, bhí buachaill gealgháireach ag teacht ar ais ó bheith ag iascaireacht le buicéad agus liathróid ina lámha aige. D'fhéach sé ar an gcat ag dul i ndiaidh an fhéileacáin.

Unfold picture 3 and 4 (so that all pictures from 1 to 4 are now visible).

D'eitil an féileacán leis go tapa agus thit an cat isteach sa tor. Ghortaigh sé é féin agus bhí an-fhearg air. Baineadh geit as an mbuachaill agus thit an liathróid amach as a lámh. Nuair a chonaic sé a liathróid ag rolladh isteach san uisce, lig sé béis as, ag rá: “Ó, ná habair, seo léi mo liathróid.” Bhí brón air agus bhí sé ag iarraidh a liathróid a fháil ar ais.

*Idir an dá linn, thug an cat buicéad an bhuachalla faoi deara agus chuimhnigh sé air féin:
“Tá mise ag iarraidh iasc a sciobadh”.*

Unfold picture 5 and 6 (so that all pictures from 1 to 6 are now visible).

Ag an am céanna, thosaigh an buachaill ag tarraingt a liathróide amach as an uisce lena shlat iascaigh. Níor thug sé faoi deara go raibh an cat tar éis a iasc a sciobadh. Ar deireadh, bhí an cat an-sássta leis féin iasc chomh blasta a ithe agus bhí áthas ar an mbuachaill a liathróid a fháil ar ais.

Agus sin deireadh an scéil.

After you say “*Agus sin deireadh an scéil*”, ask the comprehension questions.

Scoring sheet for Cat

Section I: Production

A. Story Structure; B. Structural complexity; C. Internal State Terms (IST)

A. Story Structure

		Examples of correct responses¹	Score
A1.	Setting	Time and/ or place reference, e.g. Lá amháin, fadó fadó, uair amháin, tráth den saol .... in aice le loch / ag an loch/ ar bhruach na habhann/ ar chiumhais na habhann/ i ngar don uisce/ag an gcladach/ sa pháirc...	0 1 2 ²
<i>Episode 1: Cat (Episode characters: cat agus féileacán)</i>			
A2.	IST as initiating event	Cat fiosrach/spraíúil Chonaic an cat féileacán	0 1
A3.	Goal	Bhí an cat ag iarraidh greim a fháil ar an bhféileacán/ Bhí an cat ag iarraidh breith ar an an bhféileacán/ dul i ndiaidh an fhéileacáin/ag iarraidh an féileacán a fháil/ bheith ag súgradh leis an bhféileacán/ag iarraidh spraoi leis an bhféileacán *Other forms are acceptable	0 1
A4.	Attempt	Léim an cat chun tosaigh/amach/suas Chuaigh an cat sa tóir ar.../chuaigh an cat i ndiaidh/thosaigh an cat ag dul sa tóir air *Other forms are acceptable	0 1
A5.	Outcome	Thit an cat isteach sa tor/sa sceach/ ní bhfuair an cat an féileacán/ ní raibh an cat tapa go leor/ ní raibh an cat sách tapa D'éalaigh an féileacán/d'eitil an féileacán/ bhí an an féileacán róthapa	0 1
A6.	IST as reaction	Bhí brón/diomá/fearg ar an gcat/bhí an cat gortaithe Bhí áthas ar an bhféileacán/ bhí an féileacán sásta	0 1
<i>Episode 2: Buachaill (Episode character: Buachaill)</i>			
A7.	IST as initiating event	Bhí brón/imní ar an mbuachaill mar gheall ar an liathróid/ bhí an buachaill mí-shásta/brónach/imníoch/chonaic an buachaill an liathróid san uisce	0 1
A8.	Goal	Bhí an buachaill ag iarraidh a liathróid a fháil ar ais/shocraigh an buachaill a liathróid a fháil ar ais *Other forms are acceptable	0 1
A9.	Attempt	Bhí/tá an buachaill ag tarraigte na liathróide as an uisce/ bhí an buachaill ag iarraidh an liathróid a fháil amach as an uisce/ rinne an buachaill iarracht an liathróid a fháil as an uisce	0 1

¹ If in doubt or the response of the child is not on this scoring sheet consult the manual. Allowances to be made for local or dialectal variations e.g. ag cleamhsán/ag gearráin or madra/mada/gadhar

² Zero points for wrong or no response, 1 point for one correct response, 2 points for reference to both time and place.

A10.	Outcome	Fuair an buachaill an liathróid ar ais/arís/ bhí an liathróid ar ais ag an mbuachaill/ d'éirigh leis Sábháladh an liathróid / shábháil sé an liathróid	0 1
A11.	IST as reaction	Bhí áthas ar an mbuachaill/ bhí an buachaill sásta/ba mhór an faoiseamh don bhuachaill (go bhfuair sé a liathróid/ go raibh a liathróid ar ais aige)	0 1
<i>Episode 3: Cat (Episode character: cat)</i>			
A12.	IST as initiating event	Thug an cat an iasc faoi deara/ chonaic an cat an t-iasc Bhí ocras ar an gcat/ bhí an cat fiosrach/ bhí suim ag an gcat san iasc	0 1
A13.	Goal	Theastaigh ón gcat an t-iasc a fháil/ a ithe/a sciobadh/a ghoid. Bhí an cat ag iarraidh breith air/greim a bhaint as/ an t-iasc a ithe. Shocraigh an cat an t-iasc a a fháil/ a ithe/a sciobadh/a ghoid *Other forms are acceptable	0 1
A14.	Attempt	Bhí an cat ag sciobadh/ ag tarraignt/ag tógáil/ ag goid an éisc Sciob/thób/tharraing/ an cat an t-iasc ón mbuicéad Sciobann/tógaann/tarraingíonn an cat... *Other forms are acceptable	0 1
A15.	Outcome	D'ith/Fuair an cat an t-iasc	0 1
A16.	IST as reaction	Bhí an cat sásta/bhí áthas ar an gcat/ ní raibh ocras ar an gcat fós/ ní raibh an cat ocrach	0 1
A17.	Total score out of 17:		

B. Structural complexity

Number of AO sequences	Number of single G (without A or O)	Number of GA / GO sequences	Number of GAO sequences
B1.	B2.	B3.	B4.

C. Internal State Terms (IST)

C1.	<p>Total number of IST in tokens. IST include:</p> <p>Perceptual state terms e.g. feic, clois/ cluin, mothaigh/braith/airigh, bolaigh/boladh a fháil</p> <p>Physiological state terms e.g. tart, ocras, tuirse, gortaithe/tinn</p> <p>Consciousness terms e.g. beo, i do dhúiseacht/mhúscailt, i do chodladh</p> <p>Emotion terms e.g. brón/brónach, sásta/áthas, fearg/crosta, imní, díomách/díomá ar, eagla ar, bród/bródúil, crógrach, slán/sábháilte, mí-shásta, scanrúil, aerach, ionadh/iontas ar...</p> <p>Mental verbs e.g. bheith ag iarraidh, smaoinigh ar/ cuimhnigh ar, fios a bheith agat, dearmad a dhéanamh, socraigh, creid, bheith ar intinn ag/ plead a bheith agat/smaoineamh ar phlean, bhí idea</p> <p>Linguistic verbs/ verbs of saying/ telling e.g. abair, glaoigh, béic, scread, rabhadh a thabhairt, iarr</p>
-----	---

Section II: Comprehension

		Examples of correct responses	Examples of wrong responses	Score
0	An maith leat an scéal?/Ar thaitin an scéal leat?	Warm-up question, not scored		
D1.	Cén fáth a léimeann an cat amach? (point to pictures 1-2) (Episode 1: Goal)	Ag iaraidh greim a fháil ar an bhféileacán/ ag iaraidh an féileacán a fháil/ bheith ag súgradh leis an bhféileacán/spraoi leis an bhféileacán /ag iaraidh breith ar an bhféileacán/ *Other forms are acceptable	Ag fágáil/ag rith/ag iaraidh léim Bíonn cait trína chéile/neirbhíseasch i gcónaí	0 1
D2.	Conas a bhraitheann/a mhotháíonn an cat? (point to picture 3) (IST as reaction) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an cat ansin?	Crosta/ feargach/ go dona/dómá/ gortaithe/pian air, míshuaimhneach	Go maith/sásta	0 1
D3.	(Only ask D3 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D2. If a correct explanation is provided in D2, then give a point in D3 and proceed to D4.) Meas tú, cén fáth a bhfuil fearg/ dómá ar an gcat? etc.? ³	Ní raibh sé ábalta breith ar an bhféileacán/ní raibh sé in ann breith ar an bhféileacán /thit sé isteach sa tor/sceach. Gortaíonn sé nuair a thiteann tú i dtor/sceach. D'éalaigh an féileacán	Inappropriate/ irrelevant answer	0 1
D4.	Cén fáth a gcoiméadann an buachaill an slat iascaigh san uisce? (point to picture 5) (Episode 2: Goal)	Teastaíonn uaidh a liathróid a fháil ar ais Tá a liathróid ag teastáil uaidh. Tá sé ag iaraidh a liathróide *Other forms are acceptable	Le spraoi san uisce	0 1
D5.	Conas a bhraitheann/mhotháíonn an buachaill? Alternative: Cén chaoi a bhfuil an buachaill ansin? (point to picture 6) IST as reaction	Go maith/ceart go leor/ áthas/sásta leis féin	Go dona/feargach/ crosta/brónach	0 1
D6.	(Only ask D6 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D5. If a correct	Tá an liathróid aige arís. Fuair sé an liathróid	Tá meangadh gáire ar a aghaidh/tá an chumas in air/freagra eile nach bhfuil feiliúnach	0 1

³ Use the same IST provided by the child in response to D2.

	<i>explanation is provided in D5, then give a point in D6 and proceed to D7.)</i> Cén fáth a mbraitheann an buachaill go maith/ ceart go leor/ a bhfuil sé sásta/a bhfuil áthas air? etc.? ⁴	*Other forms are acceptable		
D7.	Cén fáth a sciobann an cat an t-iasc? (point to picture 5) (Episode 3: Goal)	Shocraigh sé/ teastaíonn uaidh an t-iasc a ithe/ teastaíonn an iasc uaidh/ tá sé ag iaraidh an t-iasc, tá sé ar intinn aige an t-iasc a ghoid. Téann sé sa seans nuair nach bhfuil an buachaill ag féachaint Ní bhfuair sé an féileacán/ ní raibh sé in ann an féileacán a sciobadh Is breá le cait iasc Tá iasc go deas/ blasta/yummy	Ag iaraidh spraoi leis an iasc	0 1
D8.	Samhláigh/Lig ort go bhfeiceann an buachaill an cat. Conas a bhraitheann/a mhothaíonn an buachaill? (point to picture 6) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an buachaill ansin? (IST as reaction)	Go dona/ feargach/ brónach/ ar buile	Ceart go leor/ go maith/sásta	0 1
D9.	(Only ask D9 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D8. If a correct explanation is provided in D8, then give a point in D9 and proceed to D10.) Meas tú, cén fáth a mbraitheann an buachaill go dona/ a bhfuil sé buartha/ a bhfuil fearg air? etc.? ⁵	D'ith an cat/tá an cat ag ithe, thóg/ sciob an cat a iasc. Theastaigh ón mbuachaill an t-iasc a ithe. Bhí sé ag iaraidh an t-iasc a ithe é féin Ba é iasc an bhuachalla é	Tá an tsalt iascaireachta ar an talamh or other inappropriate answer	0 1
D10.	An mbeidh an buachaill cairdiúil leis an gcat/ina chara ag an gcat? Cén fáth?	No - give at least one reason (D'ith an cat an t-iasc, ghoid an cat an t-iasc or any other appropriate answer	Sea/beidh/níl a fhios agam/other irrelevant answer	0 1
D11.	Total score out of 10:			

⁴ Use the same IST provided by the child in response to D5.

⁵ Use the same IST provided by the child in response to D8.

Protocol for Madra

Telling / Retelling / Model story

Name of child: _____

Date of birth: _____

Date of testing: _____

Age of testing (in months): _____

Gender: _____

Name of examiner: _____

Exposure to L2 (in months): _____

Kindergarten entry date: _____

Name of kindergarten: _____

Be sure that all the envelopes are on the table before testing begins. Prepare the audio recorder in order to record the session. Begin recording before warming up.

Warming-up

Ask for example: “Cé hé/hí an cara is fearr atá agat?” “Cén clár is fearr leat ar an teilifís?” “An maith leat scéalta a insint?” “An maith leat bheith ag éisteacht le scéalta?”

Instructions

Instructions for Telling

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus ansin is féidir leat scéal a insint dom.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh?

Unfold the first 2 pictures. Say to the child: *Anois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal. Féach ar na pictiúir agus déan do dhícheall chun an scéal is fearr a insint.* Allowable prompt if the child is reluctant to begin: “*Inis dom an scéal*” (point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are visible). Repeat the process until the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: “*Aon rud eile?*”, “*Lean ort*”, “*Inis dom níos mó*”. “*Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal*”. If the child stops talking without indicating that he/she has finished, say: “*Inis dom nuair atá tú críochnaithe*”.

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for Retelling

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh? *Inseoidh mé an scéal duit agus ansin is féidir leat an scéal a insint domsa arís.*

Unfold picture 1 and 2. Tosaíonn an scéal anseo: (point to picture 1).

Lá amháin, bhí madra spraíúil ann a chonaic luch liath ina shuí i ngar do chrann. Léim sé amach mar bhí sé ag iaraidh greim a fháil air. Idir an dá linn, bhí buachaill gealgháireach ag teacht ar ais ó bheith ag siopadóireacht le mála agus balún ina lámha aige. D'fhéach sé ar an madra ag dul i ndiaidh na luiche.

Unfold picture 3 and 4 (so that all pictures from 1 to 4 are visible).

Rith an luch léi go tapa agus bhual an madra in aghaidh an chrainn. Ghortaigh sé é féin agus bhí an-fhearg air. Baineadh preab as an mbuachaill agus sceith an balún as a lámh. Nuair a chonaic sé a bhalún ag eitilt suas sa chrann, lig sé béic as: "Ó, ná habair, seo leis mo bhalún". Bhí brón air agus bhí sé ag iaraidh a bhalún a fháil ar ais. Idir an dá linn, thug an madra mála an bhuachalla faoi deara agus chuimhnigh sé air féin: "Tá mise ag iaraidh ispín a sciobadh".

Unfold picture 5 and 6 (so that pictures from 1 to 6 are now visible).

Ag an am céanna, thosaigh an buachaill ag tarraigte a bhalún amach as an gcrann. Níor thug sé faoi deara go raibh an madra tar éis ispín a sciobadh. Ar deireadh, bhí an madra an-sásta ispín chomh blasta a ithe agus bhí áthas ar an mbuachaill a bhalún a bheith ar ais aige.

Agus sin deireadh an scéil.

Unfold the pictures so that the first 2 pictures are visible to the child only. Say to the child: "Aois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal. Féach ar na pictiúir agus déan iarracht an scéal is fearr ar féidir leat a insint". Allowable prompt if the child is reluctant to begin: "Inis dom an scéal". (Point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are now visible). Repeat the process until you have reached the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: "Aon rud eile?", "Lean ort", "Inis dom níos mó", "Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal". If the child stops talking without indicating that he/she has finished, ask: "Inis dom nuair atá tú críochnaithe".

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for Model Story

Sit opposite the child. Say to the child: Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit. Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh? Inseoidh mé an scéal duit agus ansin cuirfidh mé roinnt ceistteanna ort. (Fold the pictures up)

Unfold picture 1 and 2. Tosaíonn an scéal anseo: (point to picture 1).

Lá amháin, bhí madra spraíúil ann a chonaic luch liath ina shuí i ngar do chrann. Léim sé amach mar bhí sé ag iaraidh greim a fháil air. Idir an dá linn, bhí buachaill gealgháireach ag teacht ar ais ó bheith ag siopadóireacht le mála agus balún ina lámha aige. D'fhéach sé ar an madra ag dul i ndiaidh na luiche.

Unfold picture 3 and 4 (so that all pictures from 1 to 4 are visible).

Rith an luch léi go tapa agus bhual an madra in aghaidh an chrainn. Ghortaigh sé é féin agus bhí an-fhearg air. Baineadh preab as an mbuachaill agus sceith an balún as a lámh. Nuair a chonaic sé a bhalún ag eitilt suas sa chrann, lig sé béic as: "Ó, ná habair, seo leis mo bhalún". Bhí brón air agus bhí sé ag iaraidh a bhalún a fháil ar ais. Idir an dá linn, thug an madra mála an bhuachalla faoi deara agus chuimhnigh sé air féin: "Tá mise ag iaraidh ispín a sciobadh".

Unfold picture 5 and 6 (so that pictures from 1 to 6 are now visible).

Ag an am céanna, thosaigh an buachaill ag tarraigting a bhalún amach as an gcrann. Níor thug sé faoi deara go raibh an madra tar éis ispín a sciobadh. Ar deireadh, bhí an madra an-sásta ispín chomh blasta a ithe agus bhí áthas ar an mbuachaill a bhalún a bheith ar ais aige.

Agus sin deireadh an scéil.

After you say “*Agus sin deireadh an scéil*”, ask the comprehension questions.

Scoring sheet for Madra

Section I: Production

A. Story Structure; B. Structural complexity; C. Internal State Terms (IST)

A. Story Structure

		Examples of correct responses⁶	Score
A1.	Setting	Time and/ or place reference, e.g. Lá amháin, fadó fadó, uair amháin, tráth den saol i gcoill/ sa pháirc, i bpáirc, in aice le crann/ i ngar do chrann/ in aice leis an mbóthar	0 1 2 ⁷
<i>Episode 1: Madra (Episode characters: madra agus luch)</i>			
A2.	IST as initiating event	Bhí an madra spraíúil/fiosrach/ Chonaic an madra luch	0 1
A3.	Goal	Bhí an madra ag iaraidh an luch a sciobadh/ a fháil/greim a bhreith ar an luch/ag iaraidh breith ar an luch/ súgradh/spraoi leis an luch *Other forms are acceptable	0 1
A4.	Attempt	Léim an madra amach/chun tosaigh/suas Chuaigh an madra sa tóir ar an luch/ thosaigh an madra ag dul sa tóir ar an luch *Other forms are acceptable	0 1
A5.	Outcome	Bhuail an madra a chloigeann in aghaidh an chrainn/ in éadan an chrainn/ní bhfuair an madra an luch/ ní raibh an madra tapa go leor/ ní raibh an madra sách tapa D'éalaigh an luch/ rith an luch léi go tapa/ rith an luch taobh thiar den chrann/ bhí an luch róthapa	0 1
A6.	IST as reaction	Bhí díomá/fearg ar an madra/bhí an madra gortaithe Bhí an luch sásta/ bhí áthas/faoiseamh ar an luch/ áthas ar an luch	0 1
<i>Episode 2: Buachaill (Episode character: Buachaill)</i>			
A7.	IST as initiating event	Bhí brón/imní ar an mbuachaill/ bhí an buachaill brónach/míshásta/imníoch mar gheall ar a bhalún Chonaic an buachaill an balún sa gcrann	0 1
A8.	Goal	Shocraigh an buachaill/bhí an buachaill ag iaraidh an balún a fháil ar ais *Other forms are acceptable	0 1
A9.	Attempt	Bhí an buachaill ag tarraignt/ ag iaraidh an balún a fháil amach as an gcrann /rinne an buachaill iarracht an balún a tharraingt as an gcrann, léim an buachaill chun breith ar an mbalún/bhí an buachaill ag dreapadh/ chuaigh an buachaill suas an crann	0 1

⁶ If in doubt or the response of the child is not on this scoring sheet consult the manual.

⁷ Zero points for wrong or no response, 1 point for one correct response, 2 points for reference to both time and place.

A10.	Outcome	Fuair an buachaill an balún/ arís/ sábháladh an balún/d'éirigh leis/shábháil sé an balún	0	1
A11.	IST as reaction	Bhí an buachaill sásta/ buíoch an balún a fháil ar ais/bhí áthas/faoiseamh ar an mbuachaill (go raibh a bhalún aige arís)	0	1
<i>Episode 3: Madra (Episode character: madra)</i>				
A12.	IST as initiating event	Chonaic an madra / thug an madra na hispíní faoi deara (sa mhála) Bhí ocras ar an madra/bhí an madra fiosrach/bhí suim ag an madra sna hispíní	0	1
A13.	Goal	Bhí an madra ag iaraidh na hispíní a ithe/ a ghoid/shocraigh an madra na hispíní a fháil/ sciob an madra na hispíní/bhí an madra ag iaraidh breith ar/greim a bhaint as na hispíní *Other forms are acceptable	0	1
A14.	Attempt	Sciob an madra/thóig an madra/ rug an madra/ tá an madra ag sciobadh/ ag tarraingt/ ag tógáil/ ag goid na n-ispíní Sciobann an madra/ tógann an madra/ tá an madra ag tarraingt na hispíní (as an mala)/ ag breith ar na hispíní *Other forms are acceptable	0	1
A15.	Outcome	D'ith/fuair an madra na hispíní	0	1
A16.	IST as reaction	Bhí an madra sásta/buíoch/ bhí áthas ar an madra/ní raibh ocras ar an madra a thuilleadh	0	1
A17.		Total score out of 17:		

B. Structural complexity

Number of AO sequences	Number of single G (without A or O)	Number of GA / GO sequences	Number of GAO sequences
B1.	B2.	B3.	B4.

C. Internal State Terms (IST)

C1.	<p>Total number of IST in tokens. IST include:</p> <p>Perceptual state terms e.g. feic, clois/ cluin, mothaigh/braith/airigh, bolaigh/boladh a fháil</p> <p>Physiological state terms e.g. tart, ocras, tuirse, gortaithe/tinn</p> <p>Consciousness terms e.g. beo, i do dhúiseacht/mhúscailt, i do chodladh</p> <p>Emotion terms e.g. brón/brónach, sásta/áthas, fearg/crosta, imní, díomách/díomá ar, eagla ar, bród/bródúil, crógrach, slán/sábháilte, mí-shásta, scanrúil, aerach, ionadh/iontas ar...</p> <p>Mental verbs e.g. bheith ag iaraidh, smaoinigh ar/ cuimhnigh ar, fios a bheith agat, dearmad a dhéanamh, socraigh, creid, bheith ar intinn ag/ pleán a bheith agat/smaoineamh ar phlean, bhí idea</p> <p>Linguistic verbs/ verbs of saying/ telling e.g. abair, glaoigh, béic, scread, rabhadh a thabhairt, iarr</p>
-----	--

Section II: Comprehension

		Examples of correct responses	Examples of wrong responses	Score
0	An maith leat an scéal?/Ar thaitin an scéal leat?	Warm-up question, not scored		
D1.	Cén fáth a léimeann an madra amach/suas/chun tosaigh? (point to pictures 1-2) (Episode 1: Goal)	Ag iarraidh greim a fháil ar an luch/ an luch a fháil/ bheith ag súgradh/ag spraoi leis an luch/ag iarraidh breith ar an luch/ *Other forms are acceptable	Ag fágáil/rith/ag iarraidh léim/bíonn madraí i gcónaí ag léim	0 1
D2.	Conas a bhraitheann/ a mhothaíonn an madra? (point to picture 3) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an madra ansin? (IST as reaction)	Crosta/Feargach/ braitheann sé go dona/díomá/ díomách/ gortaithe/ pian aige/ míshuaimhneach	Go maith/sásta	0 1
D3.	(Only ask D3 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D2. If a correct explanation is provided in D2, then give a point in D3 and proceed to D4.) Meas tú, cén fáth a bhfuil fearg/ díomá ar an madra?etc. ⁸	Níl sé ábalta/in ann breith ar an luch/ bhuail sé a cheann/a chloigeann, bhuail sé in aghaidh an chrainn/ in éadan an chrainn. Gortaíonn sé nuair a bhuaileann tú in aghaidh crainn D'éalaigh an luch/rith an luch léi	Inappropriate/ irrelevant answer	0 1
D4.	Cén fáth a léimeann an buachaill in airde/suas? (point to picture 5) (Episode 2: Goal)	Teastaíonn uaidh a bhalún a fháil ar ais Tá a bhalún ag teastáil uaidh. Tá sé ag iarraidh balún *Other forms are acceptable	Leis an gcrann a dhreapadh/ag dreapadh crainn	0 1
D5.	Conas a bhraitheann/a mhothaíonn an buachaill? (point to picture 6) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an buachaill ansin? IST as reaction	Go maith/ceart go leor/ áthas/sásta leis féin	Go dona/feargach/ crosta/brónach	0 1
D6.	(Only ask D6 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D5. If a correct explanation is provided in D5, then	Tá an balún aige arís. Fuair sé an balún ar ais. *Other forms are acceptable	Tá meangadh gáire ar a aghaidh/ tá an chuma sin air/or other inappropriate answer	0 1

⁸ Use the same IST provided by the child in response to D2.

	<i>give a point in D6 and proceed to D7.)</i> Cén fáth a mbraitheann sé go maith/ a bhfuil sé sásta/ a bhfuil áthas air etc.? ⁹			
D7.	Cén fáth a sciobann an madra na hispíní? (point to picture 5) (Episode 3: Goal)	Shocraigh sé/ teastaíonn uaidh na hispíní a ithe/ teastaíonn na hispíní uaidh/ tá sé ag iarraidh na hispíní, tá sé ar intinn aige na hispíní a ghoid. Téann sé sa seans nuair nach bhfuil an buachaill ag féachaint Ní bhfuair sé an luch/ ní raibh sé in ann an luch a sciobadh Is breá le madraí luch Tá ispíní go deas/ blasta/yummy	Ag iarraidh spraoi leis an mala	0 1
D8.	Samhlaigh/Lig ort go bhfeiceann an buachaill an madra. Conas a bhraitheann/ mhothaíonn an buachaill? (point to picture 6) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an buachaill ansin?	Go dona/ feargach/ brónach/ ar buile	Ceart go leor/go maith/sásta	0 1
D9.	<i>(Only ask D9 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D8. If a correct explanation is provided in D8, then give a point in D9 and proceed to D10.)</i> Meas tú, cén fáth a mbraitheann an buachaill go dona/ a bhfuil sé buartha/ a bhfuil fearg air etc.? ¹⁰	D'ith an madra/tá an madra ag ithe, thóg/ sciob/ghoid an madra a ispíní. Theastaigh ón mbuachaill na hispíní a ithe. Bhí sé ag iarraidh na hispíní a ithe é féin B'ispíní an bhuachalla iad	Inappropriate answer	0 1
D10.	An mbeidh an buachaill cairdiúil leis/ina chara ag an madra? Cén fáth?	Ní bheidh - give at least one reason (D'ith an madra na hispíní, ghoid an madra na hispíní, or any other appropriate answer)	Beidh/níl a fhios agam/ other irrelevant answer	0 1
D11.	Total score out of 10:			

⁹ Use the same IST provided by the child in response to D5.

¹⁰ Use the same IST provided by the child in response to D8.

Protocol for Éíníní Beaga/Babaí Éin

Telling / Retelling / Model Story

Name of child: _____

Date of birth: _____

Date of testing: _____

Age of testing (in months): _____

Gender: _____

Name of examiner: _____

Exposure to L2 (in months): _____

Kindergarten entry date: _____

Name of kindergarten: _____

Be sure that all the envelopes are on the table before testing begins. Prepare the audio recorder in order to record the session. Begin recording before warming up.

Warming-up

Ask for example: “Cé hé/hí an cara is fearr atá agat?” “Cén clár is fearr leat ar an teilifís?” “An maith leat scéalta a insint?” “An maith leat bheith ag éisteacht le scéalta?”

Instructions

Instructions for Telling

Sit opposite the child. Say to the child: *Seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus ansin is féidir leat scéal a insint dom. Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh?*

Unfold the first 2 pictures. Say to the child: *Anois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal.*

Féach ar na pictiúir agus déan do dhícheall chun an scéal is fearr a insint. Allowable prompt if the child is reluctant to begin: *Inis dom an scéal.* (point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are visible). Repeat the process until the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: “Aon rud eile?”, “Lean ort”, “Inis dom níos mó”. “Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal”. If the child stops talking without indicating that he/she has finished, say: “*Inis dom nuair atá tú críochnaithe*”.

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for Retelling

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. *Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh? Inseoidh mé an scéal duit agus ansin is féidir leat an scéal a insint domsa arís.*

Unfold picture 1 and 2. *Tosaíonn an scéal anseo* (point to picture 1) *Lá amháin, bhí Mamaí Éan ann a thug faoi deara go raibh ocras ar a cuid éiníní beaga. D'eitil sí léi mar bhí sí ag iarraidh bia a fháil dóibh. Chonaic an cat a raibh ocras air go raibh an Mhamaí Éan ag eitilt léi agus dúirt sé le miao; “Mmm, nach deas, céard a fheicimse anseo sa nead?”*

Unfold picture 3 & 4 (so that all pictures from 1-4 are now visible). *Tháinig an Mhamaí Éan ar ais le péist mhór dá leanaí ach ní fhaca sí an cat. Bhí áthas uirthi faoin bpéist dheas bhog a fuair sí dá héiníní. Idir an dá linn, thosaigh an cat suarach ag dreapadh suas an crann mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil ar cheann de na héiníní beaga. Rug sé ar cheann de na héiníní. Bhí madra cróga ag dul thar bhráid agus chonaic sé go raibh na héiníní i mbaol móir. Shocraigh sé an cat a stopadh agus na héiníní a shábháil.*

Unfold pictures 5 and 6 (so that all pictures from 1-6 are now visible). *Dúirt sé leis an gcat: “Scaoil leis na héiníní”. Agus ansin rug sé greim ar eireaball an chait agus tharraing sé anuas é. Scaoil an cat leis an éinín agus chuir an madra an ruaig air. Bhí an-áthas ar an madra go raibh sé in ann na héiníní a shábháil, agus bhí ocras fós ar an gcat.*

Agus sin deireadh an scéil.

Unfold the pictures so that the first 2 pictures are visible to the child only. Say to the child: “*Anois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal. Féach ar na pictiúir agus déan iarracht an scéal is fearr ar féidir leat a insint*”. Allowable prompt if the child is reluctant to begin: “*Inis an scéal dom*”. (Point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are now visible). Repeat the process until you have reached the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: “*Aon rud eile?*”, “*Lean ort*”, “*Inis dom níos mó*”, “*Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal*”. If the child stops talking without indicating that he/she has finished, ask: “*Inis dom nuair atá tú críochnaithe*”.

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for Model Story

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit. Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh? Inseoidh mé an scéal duit agus ansin cuirfidh mé roinnt ceisteanna ort.*

Unfold picture 1 and 2. *Tosaíonn an scéal anseo* (point to picture 1) *Lá amháin, bhí Mamaí Éan ann a thug faoi deara go raibh ocras ar a cuid éiníní beaga. D'eitil sí léi mar bhí sí ag iarraidh bia a fháil dóibh. Chonaic an cat a raibh ocras air go raibh an Mhamaí Éan ag eitilt léi agus dúirt sé le miao; “Mmm, nach deas, céard a fheicimse anseo sa nead?”*

Unfold picture 3 & 4 (so that all pictures from 1-4 are now visible). *Tháinig an Mhamaí Éan ar ais le péist mhór dá leanaí ach ní fhaca sí an cat. Bhí áthas uirthi faoin bpéist dheas bhog a fuair sí dá héiníní. Idir an dá linn, thosaigh an cat suarach ag dreapadh suas an crann mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil ar cheann de na héiníní beaga. Rug sé ar cheann de na héiníní. Bhí madra cróga ag dul thar bhráid agus chonaic sé go raibh na héiníní i mbaol móir. Shocraigh sé an cat a stopadh agus na héiníní a shábháil.*

Unfold pictures 5 and 6 (so that all pictures from 1-6 are now visible). *Dúirt sé leis an gcat: “Scaoil leis na héiníní”. Agus ansin rug sé greim ar eireaball an chait agus tharraing sé anuas é. Scaoil an cat leis an éinín agus chuir an madra an ruaig air. Bhí an-áthas ar an madra go raibh sé in ann na héiníní a shábháil, agus bhí ocras fós ar an gcat.*

Agus sin deireadh an scéil.

After you say *Agus sin deireadh an scéil* ask the comprehension questions.

Scoring sheet for Éíníní Beaga/Babaí Éin

Section I: Production

A. Story Structure; B. Structural complexity; C. Internal State Terms (IST)

A. Story Structure

		Examples of correct responses¹¹	Score
A1.	Setting	Time and/ or place reference, e.g. Lá amháin, fadó fadó, uair amháin, tráth den saol... i gcoill, sa pháirc, i ngairdín, i ngarraí, i bpáirc, i nead, thusas i gcrann	0 1 2 ¹²
<i>Episode 1: Mamaí Éan (Episode characters: Mamaí Éan agus Éíníní Beaga/Babaí Éin) (For the baby birds, singular or plural is acceptable)</i>			
A2.	IST as initiating event	< Mamaí Éan etc. > thug sí faoi deara go raibh ocras ar a cuid éiníní beaga/ go raibh siad ag iaraidh bia a fháil/ go raibh bia ag teastáil uathu Bhí ocras ar na héiníní beaga/ bhí na héiníní beaga ag iaraidh bia a fháil/ bhí bia ag teastáil ó na héiníní beaga/bhí na héiníní beaga ag caoineadh/ag gol le haghaidh bia	0 1
A3.	Goal	Bhí Mamaí Éan ag iaraidh bia a fháil do na héiníní beaga / theastaigh ón Mamaí Éan bia a thabhairt do na héiníní beaga / péist/ *Other forms are acceptable	0 1
A4.	Attempt	D'eitil an Mhamaí Éan léi/ d'imigh an Mhamaí Éan/ chuardaigh an Mhamaí Éan bia/ bhí an Mhamaí Éan ag lorg bia/ag fáil bia *Other forms are acceptable	0 1
A5.	Outcome	Tháinig an Mhamaí Éan ar ais le péist/ fuair an Mhamaí Éan bia/péist/ thug an Mhamaí Éan bia do na héiníní beaga Fuair na héiníní beaga bia/ péist	0 1
A6.	IST as reaction	Bhí áthas ar an Mamaí Éan/ bhí an Mhamaí Éan sásá/sona Bhí áthas ar na héiníní beaga / bhí na héiníní beaga sásá/sona/ ní raibh ocras ar na héiníní beaga níos mó	0 1
<i>Episode 2: Cat (Episode characters: cat agus na h-éiníní beaga)</i>			
A7.	IST as initiating event	Chonaic an cat / Thug an cat faoi deara go raibh an Mhamaí Éan ag eitilt léi/ chonaic an cat/ Thug an cat faoi deara go raibh na héiníní beaga ina n-aonar/ chonaic/ Thug an cat faoi deara go raibh bia ann Bhí ocras ar an gcat/chuimhnigh/smaoinigh an cat “yummy”/deas	0 1
A8.	Goal	Bhí an cat ag iaraidh an éin/na héiníní beaga a ithe/a mharú	0 1

¹¹ If in doubt or the response of the child is not on this scoring sheet consult the manual.

¹² Zero points for wrong or no response, 1 point for one correct response, 2 points for reference to both time and place.

		*Other forms are acceptable	
A9.	Attempt	Tá/bhí an cat ag dreapadh an chrainn/ ag dreapadóireacht suas sa gcrann Bhí an cat ag iaraidh greim a fháil ar cheann de na héiníní/ Bhí an cat ag iaraidh breith ar éinín/bhabaí éan Chuaigh an cat suas (sa gcrann)/Léim an cat suas (sa gcrann)/rinne an cat iarracht dul chomh fada leis an éan óg	0 1
A10.	Outcome	Rug an cat ar cheann de na héiníní/ an t-éan/fuair an cat ceann de na héiníní/ an t-éan óg Ba bheag nár rug an cat ar cheann de na héiníní/ Ba bheag nár rug an cat ar cheann de na héiníní *Other forms are acceptable	0 1
A11.	IST as reaction	Bhí an cat sásta/ bhí áthas ar an gcat Bhí na héiníní/an t-éan scanraithe/ag caoineadh/ag gol/ ag béiceadh le pian/ bhí eagla ar na héiníní/ an éan	0 1
<i>Episode 3: Madra (episode characters: madra, cat and na h-éiníní</i>			
A12.	IST as initiating event	Thug an madra faoi deara/chonaic an madra go raibh an t-éan i gcontúirt/ i mbaol/ go raibh greim ag an gcat ar an éan Bhí na héiníní i gcontúirt/ i mbaol Chonaic an madra go raibh an t-éan i gcontúirt/ i mbaol/ go bhfuair an cat an t-éan	0 1
A13.	Goal	Shocraigh an madra an cat a stopadh/ Theastaigh ón madra an cat a stopadh/bhí an madra ag iaraidh an cat a stopadh/ cabhrú leis na héiníní/iad a shábháil/shocraigh an madra na héiníní a shábháil. Shocraigh an madra na héiníní a chosaint/ a tharrtháil Theastaigh ón madra na héiníní a chosaint/ a tharrtháil Shocraigh an madra cabhrú leis na héiníní/ Theastaigh ón madra cabhrú leis na héiníní * Other forms are acceptable	0 1
A14.	Attempt	Bhí/Tá an madra ag tarraigtear an gcat/ Rug an madra greim ar eireaball an chait/ tharraing an madra an cat. Rinne an madra iarracht greim a rugadh ar eireaball an chait/ rug an madra greim ar an gcat/ rug an madra ar eireaball an chait *Other forms are acceptable	0 1
A15.	Outcome	Chuir an madra ruaig ar an gcat/ Lig an cat leis an éan óg/rith an cat leis agus an madra ina dhiaidh Sábháladh an t-éan/na héiníní	0 1
A16.	IST as reaction	Bhí faoiseamh/áthas ar an madra / bhí an madra sásta/brodúil gur shábháil sé an t-éan óg/ an t-éinín Bhí an cat crosta/díomách/bhí díomá/fearg ar an gcat/ bhí an cat gortaithe/ bhí pian ar an gcat Bhí faoiseamh/áthas ar an éan óg/na héiníní Bhí na héiníní sásta/ sábhálte	0 1

		Bhí an Mhamaí Éan sásta/ bhí áthas/faoiseamh ar an Mamaí Éan	
A17.		Total score out of 17:	

B. Structural complexity

Number of AO sequences	Number of single G (without A or O)	Number of GA / GO sequences	Number of GAO sequences
B1.	B2.	B3.	B4.

C. Internal State Terms (IST)

C1.	<p>Total number of IST in tokens. IST include:</p> <p>Perceptual state terms e.g. feic, clois/ cluin, mothaigh/braith/airigh, bolaigh/boladh a fháil</p> <p>Physiological state terms e.g. tart, ocras, tuirse, gortaithe/tinn</p> <p>Consciousness terms e.g. beo, i do dhúiseacht/mhúscailt, i do chodladh</p> <p>Emotion terms e.g. brón/brónach, sásta/áthas, fearg/crosta, imní, díomách/díomá ar, eagla ar, bród/bródúil, crógrach, slán/sábháilte, mí-shásta, scanrúil, aerach, ionadh/iontas ar...</p> <p>Mental verbs e.g. bheith ag iarraidh, smaoinigh ar/ cuimhnigh ar, fios a bheith agat, dearmad a dhéanamh, socraigh, creid, bheith ar intinn ag/ pleann a bheith agat/smaoineamh ar phlean, bhí idea</p> <p>Linguistic verbs/ verbs of saying/ telling e.g. abair, glaoigh, béic, scread, rabhadh a thabhairt, iarr</p>
-----	--

Section II: Comprehension

		Examples of correct responses	Examples of wrong responses	Score
0	An maith leat an scéal?/Ar thaitin an scéal leat?	Warm-up question, not scored		
D1.	Cén fáth a n-imíonn/ a n-eitlíonn Mamaí Éan léi? (point to pictures 1-2) (Episode 1: Goal/ IST as initiating event)	Ag iarraidh bia a fháil/breith ar phéist do na híní/ na híní a chothú Tá ocras ar na híní *Other forms are acceptable	Ag fágáil/ ag dul ag obair/ Ag dul chun Daidí a fháil/ scanraithe	0 1
D2.	Conas a bhraitheann/ a mhothaíonn na híní? (point to picture 1) Alternative: Cén chaoi a bhfuil na híní ansin? (IST as initiating event)	Go dona/ tá ocras orthu/ tá siad ag iarraidh bia	Go maith/sásta/ Uaigneach/ áthas orthu/scanraithe	0 1
D3.	(Only ask D3 if the child gives a correct response without an explanation/ rationale in D2. If a correct explanation is provided in D2, then give a point in D3 and proceed to D4.) Meas tú, cén fáth nach mbraitheann said a maith/ a bhfuil siad ocrach etc.? ¹³	Tá a mbéal oscailte/ tá siad ag iarraidh a bia/chuaigh an mháthair ag lorg/cuardach bia/ tháinig an mháthair ar ais le péist chun iad a chothú/bheathú Bíonn ocras ar éiní óga i gcónaí Ag béiceadh “Táimid ag iarraidh ár mbia/ tá ocras orainn	Tá siad sásta/ áthas orthu/tá siad ag canadh/ Bhí siad ag iarraidh dul lena máthair Tá eagla orthu roimh an gcat/ tá siad scanraithe mar chonaic siad an cat Go dona/ scanraithe mar tá an mháthair ag imeacht	0 1
D4.	Cén fáth a n-imíonn an an cat suas sa gcrann/a bhfuil an cat ag dreapadh suas an crann? (point to picture 3) (Episode 2: Goal)	Ag iarraidh an t-éan a fháil/a mharú/a ithe Ní raibh an cat in ann dhiúltú don éan óg/téann an cat sa seans nuair a raibh an máthair imithe Is maith le/is breá le cait éiní a ithe	Le spraoi/súgradh leis na híní	0 1
D5.	Conas a bhraitheann/ a mhothaíonn an cat? (point to picture 5-6) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an cat ansin? (IST as reaction)	Go dona/tá ocras orthu fós/ feargach/brónach/ scanraithe/gortaithe/ díomách	Go maith/sásta/áthas/ spraíúil/ag rith	0 1
D6.	(Only ask D6 if the child gives a correct response without an explanation/ rationale in D5. If a correct explanation is	Ní bhfuair sé na híní beaga/theip air/níor éirigh leis Tá eagla air roimh an madra	Sásta/spraíúil/ tosaíonn sé ag eitilt/tá an chuma sin air Thóig an madra bia an chait/	0 1

¹³ Use the same IST provided by the child in response to D2.

	<i>provided in D5, then give a point in D6 and proceed to D7.)</i> Cén fáth a mbraitheann an cat go holc/ go dona/ a bhfuil sé ocrach/ a bhfuil eagla air etc? ¹⁴	Tá an madra ag cur an ruaig ar an gcat/ tá an madra ag baint plaic as eireaball an chait/ ag tarraigte eireaball an chait <i>If response to D5 is “go dona/feargach”, the answer to D6 can also be: tá ocras fós ar an gcat.</i>	Ba mhaith leis an madra an cat a ithe Níl a fhios agam	
D7.	Cén fáth a mbeireann an madra greim ar eireaball an chait?/Cén fáth a bhfuil an madra ag breith ar an gcat? (point to picture 5) (Episode 3: Goal)	Shocraigh an madra an cat a stopadh/ na héiníní a shábháil/ cabhair a thabhairt Tá an madra ag iarraidh an cat a stopadh/ na héiníní a shábháil/ cabhair a thabhairt Ionas nach n-ithfear/ maraítear/ngortófar na héiníní * Other forms are acceptable	Ag iarraidh an t-éan a ithe é féin/ag iarraidh an cat a ithe é féin/ag spraoi leis an gcat Ní maith le madra cait	0 1
D8.	Samhláigh/Lig ort go bhfeiceann an madra na héin. Conas a bhraitheann/a mhothaíonn an madra? Alternative: Cén chaoi a bhfuil an madra ansin? (point to picture 6) (IST as reaction)	Go maith/go breá/sásta/áthas/faoisea mh/ bród air/bródúil/cabhrach/ cuidiúil/cosúil le cosantóir/laoch Is maith leis iad a chosaint	Go dona/crosta/ feargach/brónach/ seafóideach/ ocras air “Caithfidh mé an cat a fháil”	0 1
D9.	<i>(Only ask D9 if the child gives a correct response without an explanation/ rationale in D8. If a correct explanation is provided in D8, then give a point in D9 and proceed to D10.)</i> Meas tú, cén fáth a mbraitheann an madra go maith/ a bhfuil sé sásta/ a bhfuil áthas air? ¹⁵	Stop sé an cat/cuireann sé /chuir sé an ruaig ar an gcat Shábháil sé na héiníní/chuidigh sé leis na héiníní Feiceann sé go bhfuil na héiníní sábhálte/sásta/slán Anois, ní thiocfaidh an cat ar ais	Tá meangadh gáire ar a aghaidh/ tá an chuma sin air Ní bhfuair sé an cat Tá sé ag iarraidh an cat a ithe é féin Tá fearg air leis an gcat	0 1
D10.	Cé acu ab fhearr le Mamaí éan, an cat nó an madra? Cén fáth?	An madra – give at least one reason (shábháil sé/chabhraigh sé leis an éan óg / chuir sé an ruaig ar an gcat /	An cat/Níl a fhios agam/other irrelevant answer	0 1

¹⁴ Use the same IST provided by the child in response to D5.

¹⁵ Use the same IST provided by the child in response to D8.

	bhí sé cineálta leis na héiníní		
D11.		Total score out of 10:	

Protocol for Gabhairíni

Telling / Retelling / Model Story

Name of child: _____

Date of birth: _____

Date of testing: _____

Age of testing (in months): _____

Gender: _____

Name of examiner: _____

Exposure to L2 (in months): _____

Kindergarten entry date: _____

Name of kindergarten: _____

Be sure that all the envelopes are on the table before testing begins. Prepare the audio recorder in order to record the session. Begin recording before warming up.

Warming-up

Ask for example: “Cé hé/hí an cara is fearr atá agat?” “Cén clár is fearr leat ar an teilifís?” “An maith leat scéalta a insint?” “An maith leat bheith ag éisteacht le scéalta?”

Instructions

Instructions for Telling

Sit opposite the child. Say to the child: *Seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus ansin is féidir leat scéal a insint dom.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. An bhfuil tú réidh?

Unfold the first 2 pictures. Say to the child: *Anois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal.*

Féach ar na pictiúir agus déan do dhícheall chun an scéal is fearr a insint. Allowable prompt if the child is reluctant to begin: *Inis dom an scéal.*” (point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are visible). Repeat the process until the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: “*Aon rud eile?*”, “*Lean ort*”, “*Inis dom níos mó*”. “*Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal*”. If the child stops talking without indicating that he/she has finished, say: “*Inis dom nuair atá tú críochnaithe*”.

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for Retelling

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal

uilig. An bhfuil tú réidh? Inseoidh mé an scéal duit agus ansin is féidir leat an scéal a insint domsa arís.

Unfold picture 1 and 2. *Tosaíonn an scéal anseo.* (point to picture 1) *Lá amháin, bhí Mamaí Gabhar ann a chonaic go raibh a gabhairín beag tite isteach san uisce agus go raibh eagla air. Léim sí isteach san uisce mar bhí sí ag iarraidh é a shábháil. Chonaic sionnach a raibh ocras air go raibh an mhamaí gabhar san uisce agus rinne sé gnúsacht: "Mmm, nach deas, céard a fheicimse anseo ar an bhféar?"*

Unfold picture 3 and 4 (so that all pictures from 1 to 4 are visible). *Bhrúigh an mhamaí gabhar an gabhairín amach as an uisce ach ní fhaca sí an sionnach. Bhí áthas uirthi nár bádh a babaí beag. Idir an dá linn, léim an sionnach suarach amach mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil ar an ngabhairín beag eile. Scioibh sé an gabhairín. Bhí éan cróga ag eitilt thart agus chonaic sé go raibh gabhairín beag i mbaol móra. Shocraigh sé an sionnach a stopadh agus an gabhairín a shábháil.*

Unfold picture 5 and 6 (so that pictures from 1 to 6 are now visible). *Dúirt an t-éan leis an sionnach: "Scaoil leis an ngabhairín". Agus ansin, d'beitil sé anuas agus bhain sé plaic as eireaball an tsionnaigh. Scaoil an sionnach leis an ngabhairín agus chuir an t-éan an ruraig ar an sionnach. Bhí an-áthas ar an éan go raibh sé in ann an gabhairín a shábháil, agus bhí ocras ar an sionnach fós.*

Agus sin deireadh an scéil.

Unfold the pictures so that the first 2 pictures are visible to the child only. Say to the child: "*Anois ba mhaith liom go n-inseofá an scéal. Féach ar na pictiúir agus déan iarracht an scéal is fearr ar féidir leat a insint*". Allowable prompt if the child is reluctant to begin: "*Inis an scéal dom*". (Point to picture). When the child has finished telling the first 2 pictures, unfold the next (so that all pictures from 1 to 4 are now visible). Repeat the process until you have reached the end of the story. Allowable prompts if the child is silent in the middle of the story: "*Aon rud eile?*", "*Lean ort*", "*Inis dom níos mó*", "*Fan go bhfeicfimid céard eile atá sa scéal*". If the child stops talking without indicating that he/she has finished, ask: "*Inis dom nuair atá tú críochnaithe*".

When the child has finished, praise the child and then ask the comprehension questions.

Instructions for the Model Story

Sit opposite the child. Say to the child: *Féach, seo trí chlúdach litreach. Tá scéal difriúil i ngach uile cheann. Roghnaigh ceann amháin agus inseoidh mé an scéal duit.* Unfold the pictures so that the whole sequence is visible to the child only. Ar dtús, féach ar an scéal uilig. *An bhfuil tú réidh? Inseoidh mé an scéal duit agus ansin cuirfidh mé roinnt ceisteanna ort.*

Unfold picture 1 and 2. *Tosaíonn an scéal anseo.* (point to picture 1) *Lá amháin, bhí Mamaí Gabhar ann a chonaic go raibh a gabhairín beag tite isteach san uisce agus go raibh eagla air. Léim sí isteach san uisce mar bhí sí ag iarraidh é a shábháil. Chonaic sionnach a raibh ocras air go raibh an mhamaí gabhar san uisce agus rinne sé gnúsacht: "Mmm, nach deas, céard a fheicimse anseo ar an bhféar?"*

Unfold picture 3 and 4 (so that all pictures from 1 to 4 are visible). *Bhrúigh an mhamaí gabhar an gabhairín amach as an uisce ach ní fhaca sí an sionnach. Bhí áthas uirthi nár bádh a babaí beag. Idir an dá linn, léim an sionnach suarach amach mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil ar an ngabhairín beag eile. Scioibh sé an gabhairín. Bhí éan cróga ag eitilt thart agus chonaic sé go raibh gabhairín beag i mbaol móra. Shocraigh sé an sionnach a stopadh agus an gabhairín a shábháil.*

Unfold picture 5 and 6 (so that pictures from 1 to 6 are now visible). *Dúirt an t-éan leis an sionnach: "Scaoil leis an ngabhairín". Agus ansin, d'beitil sé anuas agus bhain sé plaic as eireaball an tsionnaigh. Scaoil an sionnach leis an ngabhairín agus chuir an t-éan an*

ruaig ar an sionnach. Bhí an-áthas ar an éan go raibh sé in ann an gabhairín a shábháil, agus bhí ocras ar an sionnach fós.

Agus sin deireadh an scéil.

After you say *Agus sin deireadh an scéil* ask the comprehension questions.

Scoring sheet for Gabhairíní

Section I: Production

A. Story Structure; B. Structural complexity; C. Internal State Terms (IST)

A. Story Structure

		Examples of correct responses¹⁶	Score
A1.	Setting	Time and/ or place reference, e.g. Lá amháin, fadó fadó, uair amháin, tráth den saol i gcoill, i ngarraí, i bpáirc, ag (an) loch, ag (an) linn	0 1 2 ¹⁷
<i>Episode 1: Mother/ Goat (episode characters: baby goat and mother/ goat)</i>			
A2.	IST as initiating event	Bhí an gabhairín scanraithe/i mbaol/i gcontúirt/ bhí cabhair ag teastáil/ ag caoineadh/ ag glaoch ar a mháthair Chonaic an mháthair/gabhar/tuismitheoir-t-athair/Daid/tuiste go raibh an gabhairín scanraithe/i mbaol/á bhá/nach raibh sé in ann snámh/imní faoin ngabhairín san uisce	0 1
A3.	Goal	Bhí an mháthair ag iaraidh cabhrú leis an ngabhairín/an gabhairín a shábháil/a tharrtháil/a bhrú amach as an uisce *Other forms are acceptable	0 1
A4.	Attempt	Rith/d'imigh an mháthair isteach san uisce/ag brú/ag cuidiú/ag cabhrú *Other forms are acceptable	0 1
A5.	Outcome	Bhrúigh an mháthair an gabhairín amach as an uisce/shábháil an mháthair an gabhairín / tharrtháil Sábháladh an gabhairín /amach as an uisce	0 1
A6.	IST as reaction	Bhí an mháthair sásta/faoiseamh uirthi Bhí an gabhairín sásta/sábháilte /ní raibh sé scanraithe níos mó	0 1
<i>Episode 2: Sionnach (episode characters: Sionnach and gabhairín)</i>			
A7.	IST as initiating event	Chonaic an sionnach an mháthair ag féachaint sa treo eile /go raibh an gabhairín leis féin /go raibh bia Bhí ocras ar an sionnach/smaoinigh sé/chuimhnigh sé yummy/nach deas	0 1
A8.	Goal	Bhí an sionnach ag iaraidh an gabhairín a ithe/breith a r/a mharú *Other forms are acceptable	0 1
A9.	Attempt	Léim an sionnach ina threo/suas/amach /ag iaraidh breith ar an ngabhairín	0 1
A10.	Outcome	Rug/fuair an sionnach greim ar an ngabhairín Ba bheag nár rug/fuair an sionnach greim ar an ngabhairín *Other forms are acceptable	0 1

¹⁶ If in doubt or the response of the child is not on this scoring sheet consult the manual.

¹⁷ Zero points for wrong or no response, 1 point for one correct response, 2 points for reference to both time and place.

A11.	IST as reaction	Bhí an sionnach sásta /bhí áthas ar an sionnach Bhí an gabhairín scanraithe/ ag gol/ gortaithe/ ag béiceadh	0 1
<i>Episode 3: Éan (episode characters: éan, sionnach agus gabhairín)</i>			
A12.	IST as initiating event	Chonaic an préachán go raibh an gabhar i mbaol/i gcontúirt/gur rug an sionnach greim ar an éan Bhí an gabhairín i mbaol /i gcontúirt	0 1
A13.	Goal	Shocraigh an t-éan /ag iarraidh stop a chur leis an sionnach/ cabhrú/cosaint a thabhairt/an g abhairín a shábháil *Other forms are acceptable	0 1
A14.	Attempt	Rug an t- éan greim/tharraing sé eireaball an tsionnaigh/ d'ionsaigh sé/ chuir sé an ruaig ar an sionnach Bhí an t-éan ag tarraigtear eireaball an tsionnaigh Rinne an t-éan iarracht ... * Other forms are acceptable	0 1
A15.	Outcome	Chuir an t- éan an ruaig ar an sionnach/ Lig an sionnach leis an ngabhairín / rith sé leis Sábháladh an gabhairín	0 1
A16.	IST as reaction	Bhí faoiseamh ar an éan /sásta/ bródúil as an ngabhairín a shábháil Bhí díomá/fearg ar an sionnach / ag mothú go dona/scanraithe/gortaithe Bhí na gabhairíní sásta/slán/sábháilte / faoiseamh orthu Bhí faoiseamh/áthas ar an mamaí/bhí an mhamaí sásta	0 1
A17.	Total score out of 17:		

B. Structural complexity

Number of AO sequences	Number of single G (without A or O)	Number of GA / GO sequences	Number of GAO sequences
B1.	B2.	B3.	B4.

C. Internal State Terms (IST)

C1.	Total number of IST in tokens. IST include: Perceptual state terms e.g. feic, clois/ cluin, mothaigh/braith/airigh, bolaigh/boladh a fháil Physiological state terms e.g. tart, ocras, tuirse, gortaithe/tinn Consciousness terms e.g. beo, i do dhúiseacht/mhúscailt, i do chodladh Emotion terms e.g. brón/brónach, sásta/áthas, fearg/crosta, imní, díomách/díomá ar, eagla ar, bród/bródúil, crógrach, slán/sábháilte, mí-shásta, scanrúil, aerach, ionadh/iontas ar... Mental verbs e.g. bheith ag iarraidh, smaoinigh ar/ cuimhnigh ar, fios a bheith agat, dearmad a dhéanamh, socraigh, creid, bheith ar intinn ag/ pleann a bheith agat/smaoineamh ar phlean, bhí idea Linguistic verbs/ verbs of saying/ telling e.g. abair, glaoigh, béic, scread, rabhadh a thabhairt, iarr
-----	---

Section II: Comprehension

		Examples of correct responses	Examples of wrong responses	Score
0	Ar thaitin an scéal leat?/ An maith leat an scéal?	Warm-up question, not scored		
D1.	Cén fáth a raibh an mháthair/gabhar san uisce? (point to pictures 1-2) (Episode 1: Goal/ IST as initiating event)	Ag iarraidh an gabhairín a shábháil/ag iarraidh cabhrú leis an ngabhairín imní faoin ngabhairín/ Bhí an gabhairín ag gol/a g caoineadh i mbaol / / scanraithe/ *Other forms are acceptable	Ag snámh/spraoi/ ag iarraidh folcadán a thógáil / í féin a ní / an gabhairín a ní/ deoch a fháil/a fhuarú	0 1
D2.	Cén chaoi a mbraitheann/a motháonn an gabhairín? (point to baby goat in the water, picture 1) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an gabhairín ansin? (IST as initiating event)	Go dona/ scanraithe/ i mb aol/i gcontúirt/úafás air/ Ba mhaith leis a bheith tharrtháilte	Go maith/go breá/ sásta/áthas/ ag spraoi/ préachta/ fuar/ ocras ar/tart ar/ salach/glan/ amaideach /seafóide ach	0 1
D3.	(Only ask D3 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D2. If a correct explanation is provided in D2, then give a point in D3 and proceed to D4.) Meas tú cén fáth a bhfuil an Gabhairín ag mothú go dona/scanraithe/i mbaol, etc ¹⁸	Mar go bhfuil sé tar éis titim is teach san uisce/ níl sé in ann teacht amach as an uisce/ tá sé á bhá/ ní féidir leis snámh Níl babaí in ann snámh Ag béiceadh “Cuidigh liom! Tá mé á bhá”	Tá ocras/tart air/ ag snámh/ ag spraoi san uisce/ ní raibh cead aige bheith ina sheasamh ann	0 1
D4.	Cén fáth a léimeann an sionnach chun tosaigh/ amach? (point to picture 3) (Episode 2: Goal)	Ag iarraidh an gabhairín a fháil/ a ithe/a mharú/ Ní fhéadfadh sé é féin a stopadh/ thapaigh sé an deis nuair nach bhfuil an mháthair ag féachaint/ i bhfad uathu Is maith le sionnaigh gabhairíní a ithe	Le spraoi leis an ngabhairín	0 1
D5.	Conas a bhraitheann/a motháonn an sionnach? (point to picture 5-6) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an sionnach ansin? (IST as reaction)	Go dona/ocrach fós/feargach//crosta/brónach/scanraith/gortaithe/ amaideach	Go maith/go breá/ sásta/spraíúil/ag rith	0 1

18 Use the same IST provided by the child in response to D2.

D6.	(Only ask D6 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D5. If a correct explanation is provided in D5, then give a point in D6 and proceed to D7.) Meas tú cén fáth a bhfuil an sionnach ag mothú go dona/scanraithe / ocrach/díomáth etc? ¹⁹	Ní bhfuair sé an gabhairín/ níor éirigh leis an ngabhairín a fháil Tá sé scanraithe/ tá eagla air roimh an éan Bhí an t-éan ag baint plaic as/ag dul ina dhiaidh/ ag baint plaic as eireball an tsionnaigh <i>If response to D5 is “go dona/feargach”, the answer to D6 can also be: tá ocras air fós</i>	Tá an sionnach ag rith leis/ tá an chuma sin air Thóg an t-éan bia an tsionnaigh Tá an t-éan ag iarraidh an sionnach a ithe Níl a fhios agam	0 1
D7.	Cén fáth a bhfuil an t-éan ag baint greim/plaic as an sionnach? (point to picture 5) (Episode 3: Goal)	Shocraigh/ag iarraidh an gabhairín a shábháil/cuidiú/stop a chur leis an sionnach/ Go ligfeadh an sionnach leis an ngabhairín Nach itear/maraítear/ngortófar gabhairín * Other forms are acceptable	Ag iarraidh an gabhairín a ithe é féin Ag iarraidh an sionnach a ithe Le spraoi leis an sionnach Ní maith le éin sionnaigh	0 1
D8.	Samhlaigh/lig ort go bhfeiceann an t-éan an gabhairín. Conas a mhothaíonn/ a bhraitheann an t-éan? (point to picture 6) Alternative: Cén chaoi a bhfuil an t-éan ansin? (IST as reaction)	Go maith/go breá/ sásta/ áthas/faoiseamh/ bródúil/ cabhrach/cudiúil Cosúil le cosantóir/laoch Is maith leis iad a chosaint	Go dona/brónach/ feargach/crosta/ brón air/ amaideach/ocrach/ ocras air “Caithfidh mé an sionnach a fháil”	0 1
D9.	(Only ask D9 if the child gives a correct response without explanation/ rationale in D8. If a correct explanation is provided in D8, then give a point in D9 and proceed to D10.) Cén fáth a bhfuil an t-éan ag mothú go maith/bréa/sásta etc? ²⁰	Stop sé an sionnach/ cuireann sé an ruaig ar an sionnach Shábháil sé an gabhairín Chuidigh sé leis an ngabhairín Feiceann sé go bhfuil na gabhairíni sásta/slán sábháilte/ Ní thiocfaidh an sionnach ar ais	Tá meangadh gáire ar a bhéal/ tá an chuma sin air Ní bhfuair sé an sionnach Tá sé ag iarraidh an gabhairín a ithe é féin Tá fearg air leis an sionnach	0 1
D10.	Cé acu ab fhearr le Mamaí éan, an cat nó an madra? Cén fáth?	An t-éan- Ar a laghad-fáth amháin (shábháil sé/chabhraighe sé leis an ngabhairín / chuir sé an	The fox/ I don't know/ other irrelevant answer	0 1

19 Use the same IST provided by the child in response to D5.

20 Use the same IST provided by the child in response to D8.

	An fearr leis an máthair ghabhair an si onnach ná an t-éan? Cén fáth?	ruaig ar an éan / bhí sé cineálta leis na gabhairíní		
D11.			Total score out of 10:	

Background Questions

1. Child's name (forename, surname) _____

2. Date of birth _____

3. Does your child currently go to a kindergarten/ day care/ school?

- Yes, kindergarten
from _____ (Year, Month)
  - No

If yes, what kind of kindergarten?

  - Bilingual
  - Monolingual L1 = child's native language
  - Monolingual L2 = child's second language
  - Other, what kind of other?

- Yes, school
from _____ (Year, Month)
  - No

If yes, what kind of school?

  - Bilingual
  - Monolingual L1 = child's native language
  - Monolingual L2 = child's second language
  - Other, what kind of other?

4. In what country was your child born?

- In country of L1,
which?
  - In country of L2,
which?
  - In other country,
which?

5. Since when has your child lived in the country of L2? _____ (Year, Month)

6. Birth order

- 1 ○ 2 ○ 3 ○ Put the number

7. How old was your child when he/she spoke the first words?

year(s) month(s)

8. Have you ever been concerned about your child's language?

- No   Yes, specify why?

9. Has anyone in your family had any speech or language difficulties?

- No   Yes, specify who? _____
e.g., mother, father, sibling(s)

10. Has your child ever had hearing problems?

Hearing impairment

Frequent ear infections

- No
  - Yes, how many? _____
  - grommets (ear tubes)

11. In your opinion, does your child hear normally?

- No   Yes

12. Information about the parents

	Specify your native language (L1)	Specify your second language (L2)	Specify other languages you speak	How long have you been living in XX country	Your education	Your occupation
Mother/ Parent 1						
Father/ Parent 2						

13. What language do you speak with your child?

Mother/Parent 1

- My native language (L1)
- My second language (L2)
- Both native and second language
- Other language(s), specify which
_____

Father/Parent 2

- My native language (L1)
- My second language (L2)
- Both native and second language
- Other language(s), specify which
_____

14. What languages does your child speak now?

- Child's L1, which is: _____
- Child's L2, which is: _____
- Other languages, which are: _____

15. What languages is your child exposed to?

- Child's L1
- Child's L2
- Other languages, which are: _____

16. At what age did your child's exposure for L2 begin?

- From birth
- Before age 1
- Before age 2
- Before age 3
- Before age 5
- From age _____

17. Is your child exposed to L2 in

- Kindergarten or school
- With friends
- With siblings/ parents/ other relatives
- TV/ computer/ books
- Other _____

18. Estimate, in terms of percentages, how often your child is exposed to different languages per day (in all daily activities combined)?

His/ her native language (L1)	His/ her second language (L2)	Other language(s)
☐ 25%	☐ 25%	☐ 25%
☐ 50%	☐ 50%	☐ 50%
☐ 75%	☐ 75%	☐ 75%
☐ 100%	☐ 100%	☐ 100%

19. Please, estimate your child's language skills by ticking the appropriate box	Very well	Quite well	Quite badly	Very badly
How well does your child <u>understand</u> his/ her native language (L1)				
How well does your child <u>understand</u> his/ her second language (L2)				
How well does your child <u>speak</u> his/ her native language (L1)				
How well does your child <u>speak</u> his/ her second language (L2)				
20. In your opinion, which language does your child speak best?	☐ His/ her L1 ☐ His/ her L2 ☐ Other language, which is _____			
21. In your opinion, does your child like/ prefer any of the languages more than others?	☐ No ☐ Yes, which? _____			
22. Please, indicate the frequency of the following activities carried out with your child during the last month	His/ her native language (L1)		His/ her second language (L2)	
	Never	Twice a month	Once or twice a week	Almost every day
Telling stories				
Reading books				
Listening to songs or singing				
Watching TV/ DVD/ Films Computer games				

Ceisteanna Cúlra

1. Ainm an Pháiste (céad ainm, sloinne): _____

2. Dáta breithe: _____

3. An bhfuil do pháiste ag freastal ar naíonra/scoil faoi láthair?

- Tá, naíonra le _____ (mí, bliain) Tá, scoil le _____ (mí, bliain).
 Níl.

Má tá, cén sórt naíonra?

- Foghlaim trí mheán na Gaeilge: ceangailte le Gaelscoil.
 Foghlaim trí mheán na Gaeilge: ceangailte le scoil ina bhfuil sruth/ionad foghlama trí mheán na Gaeilge.
 Aonteangach (Béarla amháin).
 Eile, cén sórt?

Má tá, cén sórt scoile?

- Foghlaim trí mheán na Gaeilge: Gaelscoil.
 Foghlaim trí mheán na Gaeilge: ceangailte le scoil ina bhfuil sruth/ionad foghlama trí mheán na Gaeilge.
 Aonteangach (Béarla amháin).
 Eile, cén sórt?
_____.

4. Cén thír inar rugadh do pháiste?

- In Éirinn. Aon áit eile san AE: Cén áit? Aon áit eile: Cén áit?
_____

5. Cén uair a thosaigh do pháiste ag foghlaim Gaeilge? _____ (Mí, Bliaín)

6. An mbíonn sibh ag labhairt Gaeilge sa mbaile?

- Bíonn. Ní bhíonn.

7. Cén áit sa teaghlaach ar rugadh do pháiste?

- An chéad pháiste An dara páiste An tríú páiste Uimhir eile
(1st). (2nd). (3rd). _____

8. Cén aois a bhí do pháiste nuair a dúirt sé/sí na chéad fhocail? _____
(móonna, bliain)

9. An raibh/an bhfuil imní ort riamh faoi chumas cainte/teanga do pháiste?

- Ní raibh/níl. Bhí/tá. Luigh go sonrach cén fáth: -
_____
_____

10. An raibh/an bhfuil fadhbanna le caint (speech) nó teanga (language) ag aon duine eile gaolta/i dteaghlaach an pháiste?

- Ní raibh/níl. Tá. Luigh go sonrach cé hé:
_____

(m.sh. máthair, athair, deirfiúr, deartháir, col ceathracha).

11. An raibh fadhbanna ag do pháiste le héisteacht riamh?

Lagú éisteachta (Hearing Impairment)

- Ní raibh.
- Bhí.

Galrú Cluaise (Ear infections) rialta:

- Ní raibh.
- Bhí. Cé mhéad uair: _____.
- Tá/Bhí osclán silte (grommets) aige/aici.

12. I do thuairim féin, an gcloiseann do pháiste mar is ceart?

- Ní chloiseann.
- Cloiseann.

13. Eolas faoi thuismitheoirí an pháiste:

	Máthair theanga (T1)	Dara Teanga (T2) (agus leibhéal)	Aon teanga eil a labhraíonn tú (agus leibhéal)	An mbíonn sibh ag labhairt/ag foghlaim/ag éisteacht le Gaeilge?	Leibhéal do chuid oideachais	Post/slí bheatha
Máthair						
Athair						

14. Cén teanga a labhraíonn tú le do pháiste?Máthair an pháiste

- Máthairtheanga (T1). Sin _____.
- Dara teanga (T2). Sin _____.
- An mháthairtheanga agus an dara teanga.
- Teanga eile, luaigh cén ceann/cé na cinn: _____.

Athair an pháiste

- Máthairtheanga (T1). Sin _____.
- Dara teanga (T2). Sin _____.
- An mháthairtheanga agus an dara teanga.
- Teanga eile, luaigh cén ceann/cé na cinn: _____.

15. Cén teanga a bhíonn do pháiste ag labhairt?

- Máthairtheanga an pháiste (T1). Sin: _____.
- An dara teanga (T2). Sin: _____.
- Teanga(cha) eile. Is iad sin: _____.

16. Céard iad na teangacha a chloiseann do pháiste?

- An mháthairtheanga (T1). Sin: _____.
- An dara teanga (T2). Sin: _____.
- Teanga(cha) eile. Is iad sin: _____.

17. Cén aois a bhí do pháiste nuair a thosaigh sé/sí ag cloisteáil Gaeilge?

- Ón lá ar rugadh é/í.
- Sula raibh sé/sí bliain d'aois.
- Tar éis bliana ach roimh 3 bliana d'aois.
- Tar éis 3 bliana ach roimh 5 bliana d'aois.
- Ón aois _____.

18. An bhfuil Gaeilge le cloisteáil ag do pháiste sna cásanna seo a leanas:

- ...sa naíonra/ar scoil.
- ...i measc chairde.
- ...le
deirfiúracha/deartháireacha/tuismitheoirí/gaolta eile
- ...ar an teilifís/ar an ríomhaire/i leabhair.
- ...in áiteanna eile, luaigh cén áit.

19. Meas, i gcéatadán (%), cé chomh minic agus a gcloiseann do pháiste teangacha éagsúla gach lá (san iomlán in imeachtaí laethúla)?	Gaeilge ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☐ 100%	Béarla ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☐ 100%	Teanga eile ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☐ 100%					
20. Déan meas i do thuairim ar leibhéal scileanna teanga do pháiste trí ✓ a chur sa mbosca cuí.	An-mhaith	Go maith	Ceart go leor					
Cén cumas <u>tuisceana</u> atá ag do pháiste i mBéarla?								
Cén cumas <u>tuisceana</u> atá ag do pháiste i nGaeilge?								
Cén cumas <u>labhartha</u> atá ag do pháiste i mBéarla?								
Cén cumas <u>labhartha</u> atá ag do pháiste i nGaeilge?								
21. I do thuairimse, cén teanga ina bhfuil cumas cainte níos fhearr ag do pháiste?	☐ Gaeilge. ☐ Béarla. ☐ Teanga eile. Sin _____							
22. I do thuairimse, an fhearr le do pháiste aon teanga níos mó ná na teangacha eile a labhraíonn sé/sí?	☐ Ní fhearr. ☐ Is fhearr. Sin: _____							
23. Léirigh cé chomh minic agus a rinne do pháiste na gníomhaíochtaí seo a leanas an mhí seo caite	An Ghaeilge		An Béarla					
	Riamh	Faoi dhó sa mhí	Uair nó dhó sa tseachtain	Beagnach gach lá	Riamh	Faoi dhó sa mhí	Uair nó dhó sa tseachtain	Beagnach gach lá
Ag insint scéalta								
Ag léamh leabhair								
Ag éisteacht le hamhráin nó ag canadh								
Ag féachaint ar an teilihís/DVDanna/cláir ar líne / ag imirt cluichí ar an ríomhaire								

Story scripts

The following story scripts serve as stimuli for Model Story and/or Retelling. The scripts are parallelised for macro- and microstructure and can be used to guide coding and analysis.

The marking of story structure components and internal state terms in the scripts below is given in the following way:

goal   attempt...   outcome   *internal state terms*

Éiníní Beaga/Babaí Éin (Total number of words: 206)

Pictures 1/2: Lá amháin, bhí Mamaí Éan ann a *thug faoi deara* go raibh ocras ar a cuid éiníní beaga. D'eitil sí léi mar bhí sí ag iarraidh bia a fháil dóibh. *Chonaic* an cat a raibh ocras air go raibh an Mhamaí Éan ag eitilt léi agus *dúirt sé le miao*; “Mmm, nach deas, céard a fheicimse anseo sa nead?”

Pictures 3/4: Tháinig an Mhamaí Éan ar ais le péist mhór dá leanaí ach *ní fhaca* sí an cat. Bhí áthas uirthi faoin bpéist dheas bhog a fuair sí dá héiníní. Idir an dá linn, thosaigh an cat *suarach ag dreapadh* suas an crann mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil ar cheann de na héiníní beaga. Rug sé ar cheann de na héiníní. Bhí madra *croga* ag dul thar bhráid agus *chonaic* sé go raibh na héiníní i mbaol mór. Shocraigh sé an cat a stopadh agus na héiníní a shábháil.

Pictures 5/6: *Dúirt* sé leis an gcat: “*Scaoil leis na héiníní*”. Agus ansin rug sé greim ar eireaball an chait agus tharraing sé anuas é. Scaoil an cat leis an éinín agus chuir an madra an ruaig air. Bhí *an-áthas* ar an madra go raibh sé in ann na héiníní a shábháil, agus bhí ocras fós ar an gcat.

Gabhairíní (Total number of words: 201)

Pictures 1/ 2: Lá amháin, bhí Mamaí Gabhar ann a *chonaic* go raibh a gabhairín beag tite isteach san uisce agus go raibh *eagla* air. Léim sí isteach san uisce mar bhí sí ag iarraidh é a shábháil. *Chonaic* sionnach a raibh ocras air go raibh an mhamaí gabhar san uisce agus *rinne sé gnúsacht*: “Mmm, nach deas, céard a fheicimse anseo ar an bhféar?”

Pictures 3/4: Bhrúigh an mhamaí gabhar an gabhairín amach as an uisce ach *ní fhaca* sí an sionnach. Bhí áthas uirthi nár bádh a babaí beag. Idir an dá linn, léim an sionnach suarach amach mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil ar an ngabhairín beag eile. Sciob sé an gabhairín. Bhí éan *croga* ag eitilt thart agus *chonaic* sé go raibh gabhairín beag i mbaol mór. Shocraigh sé an sionnach a stopadh agus an gabhairín a shábháil.

Pictures 5/6: Dúirt an t-éan leis an sionnach: “Scaoil leis an ngabhairín”. Agus ansin, d’eitil sé anuas agus bhain sé plaic as eireaball an tsionnaigh. Scaoil an sionnach leis an ngabhairín agus chuir an t-éan an ruag ar an sionnach. Bhí an-áthas ar an éan go raibh sé in ann an gabhairín a shábháil, agus bhí *ocras* ar an sionnach fós.

Cat (Total number of words 213)

Pictures 1/2: Lá amháin, bhí cat *spraíúil* ann a *chonaic* féileacán buí ina shuí ar thor. Léim sé amach mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil air. Idir an dá linn, bhí b uachaill *gealgháireach* ag teacht ar ais ó bheith ag iascaireacht le buicéad agus liathróid ina lámha aige. *D’fhéach* sé ar an gcat ag dul i ndiaidh an fhéileacáin.

Pictures 3/4: D’eitil an féileacán leis go tapa agus thit an cat isteach sa tor. *Ghortaigh* sé é féin agus bhí *an-fhearg* air. *Baineadh geit as* an mbuachaill agus thit an liathróid amach as a lámh. Nuair a *chonaic* sé a liathróid ag rolladh isteach san uisce, *lig sé béis as, ag rá*: “Ó, ná habair, seo léi mo liathróid.” Bhí *brón* air agus bhí sé ag iarraidh a liathróid a fháil ar ais. Idir an dá linn, *thug* an cat buicéad an buachalla *faoi deara* agus *chuimhnigh* sé air féin: “Tá mise ag iarraidh iasc a sciobadh”.

Pictures 5/6: Ag an am céanna, thosaigh an buachaill ag tarraingt a liathróide amach as an uisce lena shlat iascaigh. Níor *thug* sé *faoi deara* go raibh an cat tar éis a iasc a sciobadh. Ar deireadh, bhí an cat *an-sásta* leis féin iasc chomh blasta a ithe agus bhí áthas ar an mbuachaill a liathróid a fháil ar ais.

Madra (Total Number of Words 207)

Pictures 1/2: Lá amháin, bhí madra *spraíúil* ann a *chonaic* luch liath ina shuí i ngar do chrann. Léim sé amach mar bhí sé ag iarraidh greim a fháil air. Idir an dá linn, bhí buachaill *gealgháireach* ag teacht ar ais ó bheith ag siopadóireacht le mála agus balún ina lámha aige. *D’fhéach* sé ar an madra ag dul i ndiaidh na luiche.

Pictures 3/4: Rith an luch léi go tapa agus bhuaile an madra in aghaidh an chrainn. *Ghortaigh* sé é féin agus bhí *an-fhearg* air. *Baineadh preab as* an mbuachaill agus sceith an balún as a lámh. Nuair a *chonaic* sé a bhalún ag eitilt suas sa chrann, *lig sé béis as*: “Ó, ná habair, seo leis mo bhalún”. Bhí *brón* air agus bhí sé ag iarraidh a bhalún a fháil ar ais. Idir an dá linn, *thug* an madra malá an buachalla *faoi deara* agus *chuimhnigh* sé air féin: “Tá mise ag iarraidh ispín a sciobadh”.

Pictures 5/6: Ag an am céanna, thosaigh an buachaill ag tarraingt a bhalún amach as an gcrann. Níor *thug* sé *faoi deara* go raibh an madra tar éis ispín a sciobadh.

Ar deireadh, bhí an madra *an-sásta* ispín chomh blasta a ithe agus bhí áthas ar an mbuachaill a bhalún a bheith ar ais aige.